

07-01-2022 09:02 CET

Kollektivtrafikken skal være for alle

Dette innlegget er en lengre versjon av [innlegget publisert hos Aftenposten 7. januar 2022](#).

Ruter kan ikke leve med at funksjonshemmede velger bort kollektivtransport fordi de møter for mange hindre. For vi har et mål: Vi skal tilby bærekraftig bevegelsesfrihet – til alle.

Av Bernt Reitan Jensen, administrerende direktør i Ruter

Årets osloborger, Jan Grue, forteller i Aftenposten 31. januar at han er én av dem som velger bort bussen, og at han vil bruke prisen til å ta et generaloppgjør med kollektivtransporten i Oslo. Det er jeg glad for å høre.

I 2020 møtte jeg en ung mann som satte spor: Amir Hashani. I Debatten på NRK fortalte han hvordan han som rullestolbruker gang på gang har opplevd at bussen har kjørt videre uten ham – fordi bussrampen hadde kilt seg fast eller rampenøkkelen manglet.

Tekniske utfordringer vi kan fikse lett, tenkte jeg først. Men møtet med Hashani trigget en ny forståelse: Det dreier seg om noe større: Lik tilgang til transport bidrar til å utjevne forskjeller i samfunnet. Det gjør at alle kan komme seg på jobb og skole, møte venner og delta i fritidsaktiviteter.

Ruter har tradisjonelt jobbet for å få flest mulig dit de skal, så effektivt og miljøvennlig som mulig. Fra dette perspektivet har vi lyktes. Men nå utvider vi perspektivet: Vi skal skape tjenester som fungerer for alle, uavhengig av funksjonsevne, kjønn, alder, etnisitet, religion eller økonomi. Da har vi langt igjen, og må gjøre noe mer gjennomgripende enn å lappe på et system som

er rigget slik at mange faller utenfor.

Gjennomgripende endringer

Et utvidet perspektiv krever en ny angrepsvinkel: Vi må jobbe med kultur og bevissthet, i tillegg til teknologi og fysiske løsninger. Den viktigste endringen sitter i hodet. Det dreier seg om hvordan vi tenker om våre medmennesker. At vi ser på mangfold som en styrke og et fantastisk utgangspunkt for innovasjon. Vi må justere egne arbeidsprosesser. Og ikke minst: Vi må skaffe innsikt gjennom økt medvirkning, og vi må ta innsikten med oss fra start i alle nye prosjekter.

I 2021 satte Ruter derfor i gang et større, internt prosjekt – i samarbeid med Norges Handikapforbund. I første omgang har vi, gjennom en rekke dybdeintervjuer, undersøkt hvordan mennesker med funksjonsnedsettelse opplever møtet med kollektivtrafikken.

Gjennom hele 2021 har vi også jobbet med kunnskapsheving og bevisstgjøring internt i Ruter. Norges Handikapforbund er en sterk partner å ha på laget. De har kunnskap om hvordan man bygger bevissthet og forståelse, som resulterer i endring.

Endring starter i toppen

Blant annet har alle ledere og mellomledere vært med på workshoper. For endring starter i toppen.

Vi fikk blant annet være med på reise med «funkismentorer» fra Norges Handikapforbund. Selv fikk jeg erfare hvor mye stress og utrygghet en synshemmet opplever i møtet med kollektivtrafikken. Finner jeg frem? Kommer jeg meg av og på? Kommer jeg dit jeg skal i tide? Vi ble også utfordret til å reise alene med bussen i rullestol. Det gjorde inntrykk.

Jan Grue forteller i intervjuet med Aftenposten at han ikke opplever å få den hjelpen han trenger om bord på Ruters busser. Det er Ruters ansvar. Derfor skal vi i 2022 jobbe enda tettere med selskapene som kjører bussene, slik at vi sammen står sterkere i møtet med mangfoldet av Ruters kunder. Målet er at våre kunder skal oppleve positiv endring. I år.

For Ruter er kundedrevet tjeneste- og produktutvikling viktig. Tett kontakt med kunder, og innbyggere som per i dag ikke er kunder av oss, er sentralt for å lykkes med det. Gjennom samarbeidet med Norges Handikapforbund har

jeg plukket opp et nytt uttrykk: «Spør en funksis». Vi må rett og slett bli enda bedre til å ta dem som opplever utenforskap med på råd.

Fra diskriminering til inkludering

Vi snakker ikke om en liten gruppe: 18 prosent av befolkningen er funksjonshemmet, ifølge [Bufdir](#). I Norges Handikapforbunds medlemsundersøkelse i Oslo i 2021, forteller 80 % at de har valgt bort kollektivtransport fordi det er for utfordrende.

Det viser at vi har lang vei å gå. Derfor må vi øke farten – i samarbeid med eiere, kunder og partnere. Fra 2021 er økt bevegelsesfrihet for funksjonshemmede ett av Ruters viktigste strategiske mål.

I 2022 vil vi se flere resultater av bevisst arbeid over tid med å øke bevegelsesfriheten: Akkurat nå jobber vi med å legge til rette for tilgjengelighetsinformasjon i Ruter-appen. Det vil gjøre det lettere å planlegge og øke tryggheten for reisende med funksjonsnedsettelse. Siden 2019 er det krav om automatiske ramper i alle nye busskontrakter. De første bussene settes i trafikk fra 9. januar. Til sommeren gleder vi oss til å sette nye universelt utformede el-båter i trafikk til øyene. For å nevne noe.

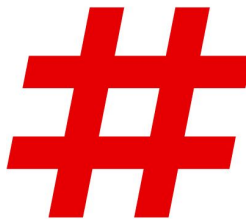
Dette er gode nyheter for alle kunder. For det som er nødvendig for funksjonshemmede, er nyttig for flere. For eksempel støter blinde på noen av de samme hindrene i kollektivtrafikken som eldre med nedsatt syn. I løpet av livet vil de fleste av oss, på et eller annet tidspunkt, dra nytte av et samfunn som legger til rette for at alle kan delta.

Det Amir Hashani og Jan Grue har opplevd, er diskriminering. Vi må være tøffe nok til å si det høyt. Når rampen ikke fungerer, er problemet større enn at de ikke kom seg fra A til B. De fikk et tydelig signal fra samfunnet om at de ikke har likeverd. Det kunne like gjerne stått et skilt: «Funksjonshemmede ingen adgang». Det kan vi ikke leve med.

Ruter As er et felles administrasjonsselskap for kollektivtrafikken i hovedstadsområdet. Vi administrerer over halvparten av kollektivtrafikken i Norge. Vår rolle er å planlegge, utvikle, samordne, bestille, markedsføre og informere om kollektivtrafikktilbudet. All operativ drift utføres av ulike operatørselskap som kjører på kontrakt for Ruter - alt innenfor samme billett- og prissystem. Våre eiere er Oslo kommune (60 %) og Akershus fylkeskommune, (40

%). Totalt var det 386 millioner påstigninger i området vi dekker i 2023.

Kontaktpersoner

Pressevakt

Pressekontakt

presse@ruter.no

400 01 518